

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни основ за доношење закона

Уставни основ за доношење Закона о музејској делатности садржан је у одредбама члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у области културе и заштите културних добара.

II. Разлози за доношење закона

Република Србија има Закон о културним добрима („Службени гласник Републике Србије”, бр. 71/94, 52/11–др. закони и 99/11 – др.закон) који је усвојен 1994. године и осим терминолошке застарелости, у међувремену, до данас, су се променила два устава, и читав друштвено политички систем па је било потребно ускладити се са правни системом. Поред тога Закон из 1994. године је по свом карактеру и општи пропис јер уређује општа, заједничка питања заштите културних добара (архивистику, музеологију, стару и ретку књигу, непокретна културна добра и кинотеку).

Имајући у виду потребу системског уређења сваке појединачне области заштите културних добара сходно својим специфичностима, доношење Закона о музејској делатности је услов системског приступа и уређења области заштите покретних културних добара – музејске грађе на свеобухватан и сврсисходан начин.

Из ових разлога предлаже се доношење прописа којим би се уредио систем заштите музејске грађе, као врсте покретних културних добара и музејске документације, услови и начин обављања музејске делатности и њена структура, коришћење музејске грађе, организација, надлежност, делатност музеја у Републици Србији и друга питања од значаја за обављање музејске делатности.

На тај начин би се створио оквир да Република Србија свеобухватно уреди музејску делатност и заштиту музејске грађе као покретних културних добара.

Уколико имамо у виду значај музејске грађе, не само за историју, науку и културу већ и за задовољавање потреба грађана, неопходно је хитно уређивање ове материје у циљу системског уређења и очувања музејске грађе.

- Проблеми које закон треба да реши

Највећи број установа заштите културних добара због проблема у вези са недовољним финансирањем од стране локалних самоуправа није у могућности да на одговарајући начин обавља своју редовну делатност, а при том је и број запослених у њима, упркос повећању обима послова услед доношења бројних нових закона из различитих повезаних области константно смањиван па су поједине установе доведени на ивицу издрживости. Недостатак простора за смештај културних добара је међу водећим проблемима који директно утиче на њихово пропадање.

Осим тога, садашњи законски оквир је делимично застарео и не уређује бројна питања која су од значаја за рад установа и примену добре праксе из света на коју треба да се угледамо.

Законско уређивање обавеза ималаца и држалаца културних добара, евиденцију културних добара наше провинијенције, на територији Србије и ван њене територије,

разлога целисходније доношење новог закона који би поставио јединствене основе за обављање музејске делатности и заштите покретних културних добара - музејске грађе на савремен начин поставио организацију и функционисање музејске делатности.

- Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема

Доношење закона је неопходно и једино могуће решење за свеобухватно регулисање музејске делатности као и постављање система, организације и функционисања делатности ако имамо у виду да се не могу на други начин решити актуелни проблеми са којима се свакодневно суочавају установе у обављању музејске делатности.

Такође, унапређење оквира деловања музеја, приближавање доказаној пракси увођењем стандарда и јасних услова који се односе на оснивање, чување, проучавање, документовање, заштиту и презентовање музејске грађе недовсмислено успоставља темељ системског уређења музејске делатности у оквиру уређења заштите културног наслеђа Србије.

Имајући у виду значај музејске грађе као дела културног наслеђа и врсте покретних културних добара у савременом свету који их је препознао и као један од битних елемената покретача привредног раста, туристичке понуде једне земље и битног услова за разумевање прошлости и будућности једне земље, неопходно је сва питања у вези настанка музејске грађе као покретних културних добара, чувања и заштите као и друга питања у вези надлежности и рада установа заштите покретних културних добара – музејске грађе и обавеза и права власника и држаоца, уредити законом којим ће поставити и системски уредити музејску делатност.

III. Основни правни институти и појединачна решења

I. ОСНОВНИМ ОДРЕДБАМА (чл. 1-7) дефинисани су: предмет закона; примена поступка и изрази у закону, општи интерес, циљеви заштите и термини и дефиниције.

Овим законом уређује се услови и начин обављања музејске делатности, њена структура и организација, уређење и делокруг рада музеја, начин заштите, коришћења и обраде музејске грађе и вођење музејске документације и друга питања од значаја за обављање музејске делатности (члан 1).

Чланом 2. Нацрта закона о музејској делатности (у даљем тексту: Нацрт закона) је уређена примена закона којим се уређује заштита културног наслеђа на сва питања у области музејске делатности која нису другачије уређена Нацртом закона. Такође, уређена је примена закона којим се уређује општи управни поступак на сва питања поступка инспекцијског надзора која нису другачије уређена Нацртом закона примењују одредбе закона којим се уређује инспекцијски надзор.

У члану 3. се утврђује да изрази употребљени у Нацрту закона у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

У члану 4. је уређена употреба речи „музеј“ у називу музеја односно других правних лица за чију употребу је неопходна сагласност Министарства.

Чланом 5. утврђено је да су покретна културна добра – музејски предмети и регистровани елементи нематеријалног културног наслеђа су добра од општег интереса за

Члан 16. уређује категоризацију музејске грађе тако да се музејска грађа, у зависности од свог значаја, разврстава у категорије: културно добро, културно добро од великог значаја и културно добро од изузетног значаја (став 1). Ставом 2. дефинисано је да се утврђивање музејске грађе за културно добро, културно добро од великог значаја и културно добро од изузетног значаја уређује законом којим се уређује заштита културних добара.

Одредбама чл. 17-22. утврђене су мере заштите музејске грађе, односно стручне и техничке мере заштите музејске грађе које музеј спроводи: превентивну заштиту, конзервацију и рестаурацију, документацију и дигитализацију.

Према овим одредбама превентивна заштита спроводи се у музејима, код власника и држаоца музејске грађе, а начин и ближе услове за спровођење превентивне заштите прописује централна установа (члан 18).

Музејска документација ужива заштиту у складу са законом, како је утврђено у члану 19, а садржај и начин вођења документације о музејској грађи прописује министар надлежан за културу.

Чланом 20. став 1. је уређено да музеј дигитализује музејску грађу, као меру заштите, у циљу њеног документовања, коришћења у оквиру информационог система, као и ради лакшег претраживања и коришћења, а ставом 2. утврђено је да су ближи услови за дигитализацију музејске грађе уређени прописима којима се прописује поступак дигитализације.

Чланом 21. је дефинисана мера заштите конзервација и рестаурација музејске грађе која се изводи у музејима у којима се од стране стручњака спроводе конзерваторско-рестаураторски радови на музејској грађи, у зависности од врсте музејске грађе, степена и узрока оштећења.

Чланом 22. утврђује се обавеза музеја да изради план заштите и спасавања музејске грађе у ванредним ситуацијама са посебним мерама за културна добра од изузетног значаја, који се израђује у складу са посебним прописима.

Одредбама чл. 23 – 25 уређена су права и обавезе власника и држаоца музејске грађе. Тако су чланом 27. утврђена права власника и држаоца и то право: да их користи на начин који је у складу с одредбама закона и мерама утврђеним на основу закона; на стручну помоћ; по претходно прибављеном образложеном стручном мишљењу матичног музеја, на финансијску помоћ за одржавање и спровођење конзерваторских мера, у складу са законом; на правичну накнаду у случају забране коришћења или ограничења коришћења; на накнаду штете коју трпи услед мере којом је обезбеђена доступност јавности и за време извођења мера техничке заштите, ако је мером заштите ограничено или онемогућено економско искоришћавање за одобрену намену у моменту утврђене мере заштите, и на ослобађање од плаћања такси, пореза и других дажбина у вези са заштитом, коришћењем и располагањем, у складу са законом.

Чланом 28. утврђене су обавезе власника и држаоца да пријави музејску грађу и добра која уживају претходну заштиту надлежном матичном музеју; чува, правилно користи и редовно одржава музејску грађу и добра која уживају претходну заштиту; благовремено спроводи утврђене мере заштите; без одлагања обавести централну установу и матични музеј о свим правним и физичким променама насталим у вези с музејском грађом и добрима која уживају претходну заштиту, уз примену права прече куповине надлежног јавног музеја у случају правне промене; дозволи стручна и научна истраживања, техничка и друга снимања као и извођење мера техничке заштите, у складу

матичних музеја, обавеза оснивача у случају престанка рада музеја да обезбеди смештај и заштиту музејске грађе и музејске документације, као и да се одлука о смештају доноси по претходно прибављеном мишљењу централне установе и матичног музеја.

Чланом 35. је дефинисано да на оснивање, статус, управљање, руковођење, финансирање, статусне промене, престанак рада и друга питања од значаја за рад музеја примењују се одредбе закона којим се уређује култура, којим се уређује рад установа културе и законом којим се регулише културно наслеђе, ако овим законом није другачије уређено.

IV. СРУКТУРА МУЗЕЈСКЕ ДЕЛАТНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА (чл. 36-59)

Чланом 36. дефинисана је структура музејске делатности на начин да се организација рада и координација рада музеја у Републици Србији обавља се кроз послове Музејског савета Републике Србије, централне установе, матичних музеја, територијално надлежних музеја и мрежу музеја.

Одредбама чл. 37 - 39. утврђује се постојање Музејског савета Републике Србије и област деловања.

Тако је чланом 37. дефинисано да се Музејски савет оснива при централној установи као стручно-саветодавно тело за обављање послова од интереса за развој и унапређење музејске делатности у складу са законом и да административно-техничку подршку раду Музејског савета пружа централна установа.

Чланом 38. су утврђени послови Музејског савета и то да Музејски савет разматра и предлаже министру: јавне политике развоја музејске делатности на територији Републике Србије на основу анализе стања и постигнутих резултата, а на основу извештаја централне установе и матичних музеја; моделе унапређења и промоције музејске делатности, као и стручне, техничке и финансијске ресурсе доступне за те сврхе; моделе и методе успостављања, реализације и промоције сарадње између музеја и сродних образовних, струковних, научних и међународних институција и моделе развоја сарадње са заједницама којима музеји служе; развој система континуираног усавршавања стручњака у музејској делатности; моделе подстицања едукативне улоге музеја и моделе промоције музејске делатности; допуне и измене постојећих законских и подзаконских аката и препоруке за доношење нових у оквиру музејске делатности; решења спорних питања из области музејске делатности и друге послове утврђене законом и другим прописима на захтев Министарства.

Чланом 39. је дефинисано да Музејски савет на период од четири године именује министар из редова истакнутих музејских стручњака, а на предлог централне установе, да се Музејски савет састоји се од 5 чланова, да по једног члана за чланове Музејског савета предлажу централна установа, матични музеји, територијално надлежни музеји, струковна удружења у области музејске делатности и Министарство, да обједињени образложен предлог централна установа упућује Министарству, да се начин и поступак сачињавања предлога уређује се правилником који доноси централна установа, да чланови Музејског савета бирају председника из својих редова већином гласова, да Музејски савет доноси пословник о раду, да Музејски савет подноси Министарству извештај о раду, најмање једном годишње и да се средства за рад музејског савета обезбеђују се у буџету Републике Србије.

техничким ресурсима; предлагање мера за унапређење рада музеја на својој територији; праћење стања и услова рада у музејима на својој територији; учешће у изради предлога краткорочних програма и заједничких пројеката у музејима на својој територији; у сарадњи са централном установом и матичним музејима вршење стручног надзора над радом музеја на својој територији; предлагање оснивања нових музеја на својој територији; вођење евиденције власника и држалаца културних добара од интереса за Републику Србију на својој територији; друге активности на унапређењу и развоју музејске делатности на својој територији.

Чланом 48. је утврђено да Решење о утврђивању територијално надлежних музеја доноси министар које се објављује у "Службеном гласнику РС".

Члан 49. утврђује обавезу Министарства да редовно врши контролу рада централног, матичних музеја и територијално надлежних музеја и предлаже мере за унапређење рада (став 1). Ставом 2. је утврђено да је аутономна покрајина је у обавези да редовно врши контролу рада матичног музеја и територијално надлежних музеја и предлаже мере за унапређење рада на територији аутономне покрајине, као поверили посао, а ставом 3. да се средства за обављање централне, матичне и територијалне надлежности музеја обезбеђују у буџету Републике Србије.

Члановима 50. до 52. уређено је управљање и руковођење музејима.

Чланом 50. је дефинисано да се организација рада и управљање музејом уређује актом о оснивању, статутом и другим општим актима у складу са законом.

Чланом 51. су утвђени органи музеја и то: директор, управни одбор и надзорни одбор (став 1). Ставом 2. је дефинисано да се именовање директора, односно вршиоца дужности директора, надлежности, престанак дужности, утврђује на начин и по поступку прописаним одредбама закона којим се уређује област културе, ставом 3. да директор и вршилац дужности директора музеја, поред услова утврђених одредбама закона којима се уређује област културе, може бити лице које има положен стручни испит и најмање пет година рада у музејској делатности, а ставом 4. да се надлежност, избор чланова и рад управног и надзорног одбора, као и престанак дужности чланова управног и надзорног одбора, утврђује на начин и по поступку прописаним одредбама закона којим се уређује култура.

Чланом 52. је дефинисано да се у музеју се образује стручни савет, који разматра питања из програмске односно стручне делатности и директору даје мишљења и препоруке у вези са стручним радом музеја, као и да се састав, надлежност и начин рада стручног савета уређује статутом музеја.

Члановима 53. до 59. дефинисано је ко, под којим условима може обављати музејску делатност.

Тако је чланом 53. дефинисано да послове у оквиру музејске делатности могу обављати лица с одговарајућом стручном спремом и положеним стручним испитом и да се утврђивање стручне оспособљености врши полагањем стручног испита.

Чланом 54. уређује се трајање стручног оспособљавања, и утврђује да се стручно оспособљавање врши у музејима, и одређује у којим музејима се полаже стручни испит, да трошкове полагања стручног испита сноси музеј и њихово планирање, да програм полагања стручног испита по струкама и начин полагања прописује министар, као и да запосленом који у року од две године од стицања услова за полагање стручног испита не положи стручни испит престаје радни однос у музеју даном истека тог рока

VI. НАБАВКА И КОРИШЋЕЊЕ МУЗЕЈСКЕ ГРАЂЕ (чл. 66-75)

Ова глава Нацрта закона садржи одредбе којима се, поред осталог, дефинише набавка музејске грађе односно начин набавке (члан 66), могућност размене музејске грађе и услови под којима се може вршити размена (члан 67), као и привремено чување или излагање другим музеја (члан 68).

Услови под којима се музејска грађа може брисати из Инвентарне књиге и Централног регистра музејске грађе и то у случају: размене у складу са законом; пропадања и губљења својства културног добра; враћања власнику на основу приложене документације; продајом на основу одлуке оснивача дефинисан је чланом 69.

Чланом 70. дефинисана је ревизија музејских збирки рок, начин и поступак вршења ревизије тако да се ревизија музејске грађе врши се периодично, у зависности од врсте и обима музејске грађе, а најмање једном у десет година (став 1), да се изузетно од претходног става, врши и у случају предаје дужности руковођоца збирке, неовлашћеног уласка или физичког оштећења простора у којима се чувају музејске збирке (став 2). Ставом 3. је предвиђен отпис музејских предмета под условима и у поступку утврђеним интерним актима музеја. О извршеној ревизији саставља се извештај који се доставља директору и оснивачу (став 4),

Чланом 71. предвиђено је да се начин и поступак ревизије музејске збирке уређује интерним актима музеја усклађеним са актом централног музеја.

Чланом 72. је уређена доступност и презентација музејске грађе и музејске документације на начин да је музеј дужан да музејске предмете учини доступном јавности кроз различите видове презентовања, да музејски предмет може бити изложен јавности ако је претходно уписан у Инвентарну књигу музејске збирке и обрађен у складу са законом, да музејска грађа се презентује путем сталних и повремених физичких и виртуелних изложби у седишту и ван седишта музеја и публиковањем различитих музејских издања, као и да се доступност и коришћење музејске документације уређује интерним актима музеја.

Осигурање музејске грађе уређено је члановима 73. и 74. као могућност о којој одлуку доноси оснивач уз обезбеђење средстава.

Чланом 74. је предвиђена обавеза музеја да обезбеде стални физички и технички надзор и чување музејске грађе која се у музејима налазе, у складу са законом, подзаконским актима и другим прописима којима се уређују правила физичког и техничког обезбеђења.

Члан 75. уређује гаранције за иностране позајмице и услове под којима се издаје гаранција. Тако је ставом 1. дефинисано да Република Србија може дати гаранцију за музејске предмете иностраних изложби које се привремено приређује на територији Републике Србије које имају посебну културну и уметничку вредност и за чију реализацију се условљава давање гаранције. Гаранција се даје и када би због високо декларисане материјалне вредности музејских предмета трошкови осигурања били изузетно високи, а прихвату се гаранција уместо осигурања како је предвиђено ставом 2, а ставом 3. је предвиђено да Влада Републике Србије одређује за које ће се изложбе дати гаранција.Период важења гаранције утврђен је ставом 4. и то да се гаранција издаје за период од преузимања, током излагања до повраћаја. Став 5. уређује да се гаранција може дати под условом да је музеј обезбедио додатне мере обезбеђења и примену техничких

инспекцијског надзора (став 1), као и да централни, матични музеји и територијално надлежни музеји пружају музејима потребне информације, стручну помоћ и савете у вези са заштитом музејске грађе (став 2).

Члан 85. предвиђа инспекцијски надзор у погледу обављања музејске делатности музеја коју врши Министарство, у складу са законима којима се регулише култура, културно наслеђе и инспекцијски надзор, а на територији аутономне покрајине инспекцијиски надзор врши надлежни орган аутономне покрајине, као поверили посао.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 86)

Казненим одредбама предвиђене су казнे за прекршаје за физичко лице или одговорно лице у музеју, као и одговорно лице код оснивача.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 88-100)

Прелазним и завршним одредбама предвиђен је рок од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона да музеји ускладе своју организацију и рад у складу са одредбама овог закона, обавеза оснивачи музеја дужни да обезбеде додатна средства и повећање броја запослених за извршење нових обавеза утврђених овим законом (чл. 88-89).

Рок од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона за доношење подзаконских прописи за спровођење овог закона предвиђена је чланом 90, а рок од једне године од дана ступања на снагу овог закона у коме ће музеји који нису инвентарисали музејску грађу, оформили инвентарне књиге и документацију бити у обавези да обаве наведене послове чланом 91.

Музеји су дужни да у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона донесу интерни акт којим се уређује начин и поступак ревизије музејске грађе у складу са актом централног музеја (члан 92), као и да у истом року да донесу интерни акт којим ће уредити доступност и могућност коришћења музејске документације (члан 93) и акт којим ће уредити набавку музејске грађе (члан 94).

Према члану 95. рок за оснивање Музејског савета је шест месеци од ступања на снагу овог закона.

Чланом 96. је утврђено да ће Народни музеј у Београду променити назив у Народни музеј Србије у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 97. је утврђено да ће послове из члана 44. овог закона на територији Аутономне покрајине Војводине за музеје и музејске збирке врши Музеј Војводине на основу Закона о утврђивању надлежности за Аутономну покрајину Војводину.

Музејски радник који је до дана ступања на снагу овог закона засновао радни однос у музеју и има положен стручни испит наставља са обављањем музејских послова и после ступања на снагу овог закона, како је утврђено у члану 98, а запослени који на дан ступања на снагу овог закона обавља музејске послове за које нема одговарајуће образовање или положен стручни испит, може наставити са обављањем тих послова под условом да у року од две године од дана ступања на снагу овог закона стекне одговарајуће образовање односно положи стручни испит.

Члан 99.

Чланом 99. утврђене су одредбе Закона о културним добрима („Службени гласник РС“ бр. 71/94, 52/11, 99/11), које даном почетка примене овог закона престају да важе, као

обезбеђивање услова неопходних за обављање делатности заштите покретних културних добара – музејске грађе и равномеран развој и унапређење рада музеја.

Највећи број музеја због проблема у вези са недовољним финансирањем од стране локалних самоуправа није у могућности да на одговарајући начин обавља своју редовну делатност а при том је и број запослених у њима, упркос повећању обима послова услед доношења бројних нових закона из различитих повезаних области константно смањиван па су поједине установе доведени на ивицу издржливости. Недостатак простора за смештај културних добара је међу водећим проблемима који директно утиче на њихово пропадање.

Осим тога, садашњи законски оквир је делимично застарео и не уређује бројна питања која су од значаја за рад и примену добре праксе из света на коју треба да се угледамо.

Законско уређивање обавеза ималаца и држалаца културних добара, евидентацију свих културних добара наше провинијенције, на територији Републике Србије и ван њене територије, питања права и обавеза музеја, њихову делатност, стварање мреже музеја, вођење документације, категорисање и утврђивање културних добара, утврђивање јединствених мера превентивне заштите, надзор над применом закона и инспекционски надзор и бројна друга питања су важна ради стварања јединственог система за очување и заштиту покретних културних добара – музејске грађе Републике Србије.

5) Која промена се предлаже?

1. Стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување музејске грађе као покретних културних добара на јединствен начин, без обзира на облик у којем настаје и где се налази један је од основних циљева који ће се постићи доношењем овог закона. Уређивање ове материје законом ће утицати и на развој свести о важности очувања музејске грађе као покретних културних добара и наше баштине за будуће генерације, односно свести да се најважнији предмети материјалног и елементи нематеријалног културног наслеђа морају заштитити од уништења јер они представљају својеврсно материјално сведочанство о постојању, организацији и функционисању друштва и државе;
2. Заокруживање правне регулативе која се односи на покретна културна добра – музејску грађу извршно насталу у материјалном или нематеријалном виду и то на начин који ће гарантовати њено „преживљавање“ кроз време, односно очување података које она садржи;
3. Уређивање правног основа за коришћење и заштиту музејске грађе;
4. Побољшање услова за рад музеја како би могли да се пуним капацитетом посвете заштити покретних културних добара – музејске грађе за које су надлежни;
5. Јасно дефинисање обавеза музеја и оснивача музеја;
6. Регулисање централне и матичних функција музеја, као и уређење територијалне надлежности у оквиру мреже музеја;
7. Уређење мреже музеја;
8. Уређивање стручних звања у области музејске делатности;
9. Пооштравање казнене политике које ће допринети заштити и очувању покретних културних добара – музејске грађе.

ПРИЛОГ 3:
Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва?
(одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување покретних културних добара – музејске грађе на јединствен начин, без обзира на облик у којем настаје и где се налази један је од основних циљева који ће се постићи доношењем овог закона. Уређивање ове материје законом ће утицати и на развој свести о важности очувања покретних културних добара – музејске грађе и наше баштине за будуће генерације, односно свести да се најважнији предмети и елементи нематеријалног културног наслеђа морају заштитити од уништења јер они представљају својеврсно материјално сведочанство о постојању, организацији и функционисању друштва и државе.

2) Шта се предметном променом жели постићи?
(одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља.

У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

1. Стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување музејске грађе као покретних културних добара на јединствен начин, без обзира на облик у којем настаје и где се налази један је од основних циљева који ће се постићи доношењем овог закона. Уређивање ове материје законом ће утицати и на развој свести о важности очувања музејске грађе као покретних културних добара и наше баштине за будуће генерације, односно свести да се најважнији предмети материјалног и елементи нематеријалног културног наслеђа морају заштитити од уништења јер они представљају својеврсно материјално сведочанство о постојању, организацији и функционисању друштва и државе;
2. Заокруживање правне регулативе која се односи на покретна културна добра – музејску грађу извorno насталу у материјалном или нематеријалном виду и то на начин који ће гарантовати њено „преживљавање“ кроз време, односно очување података које она садржи;
3. Уређивање правног основа за коришћење и заштиту музејске грађе;
4. Побољшање услова за рад музеја како би могли да се пуним капацитетом посвете заштити покретних културних добара – музејске грађе за које су надлежни;
5. Јасно дефинисање обавеза музеја и оснивача музеја;
6. Регулисање централне и матичних финансија музеја, као и уређење територијалне надлежности у оквиру мреже музеја;
7. Уређење мреже музеја;
8. Уређивање стручних звања у области музејске делатности;
9. Поштравање казнене политике које ће допринети заштити и очувању покретних културних добара – музејске грађе.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Да.

ПРИЛОГ 4:
Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана "status quo" опција?

У току анализе разматрана је могућности status quo – не доношење Закона о музејској делатности. Ова опција није одржива из разлога што више није могуће постојећим правним оквиром обезбедити потпуну заштиту и очување музејске грађе као покретних културних добара.

2) Да ли су, поред регулативних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

У току анализе разматрано је неколико релевантних могућности.

Измене односно допуне Закона о културним добрима којим би се извршила корекција дела уочених проблема не би било добро решење имајући у виду обим потребних измена, односно допуна, те је из наведених разлога целисходније доношење новог закона који би поставио јединствене основе за област заштите покретних културних добара – музејске грађе на савремен начин поставио организацију и функционисање музејске делатности.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Предвиђено је право власника односно држаоца музејске грађе: да их користи на начин који је у складу с одредбама закона и мерама утврђеним на основу закона; на стручну помоћ; по претходно прибављеном образложеном стручном мишљењу матичног музеја, на финансијску помоћ за одржавање и спровођење конзерваторских мера, у складу са законом; на правичну накнаду у случају забране коришћења или ограничења коришћења; на накнаду штете коју трпи услед мере којом је обезбеђена доступност јавности и за време извођења мера техничке заштите, ако је мером заштите ограничено или онемогућено економско искоришћавање за одобрену намену у моменту утврђене мере заштите; на ослобађање од плаћања такси, пореза и других дажбина у вези са заштитом, коришћењем и располагањем, у складу са законом.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управља чко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Најртом закона је предвиђено финансирање матичних функција матичних музеја и надлежности територијално надлежних музеја као и рад Музејског савета чиме се постижу утврђени посебни циљеви у области заштите културног наслеђа.

4) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Не.

ПРИЛОГ 5:
Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

У предстојећем периоду неће бити значајнијих ефеката на јавне приходе и расходе, осим у делу вршења послова централне установе, матичних и територијално надлежних музеја у мрежи музеја.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Финансијске ресурсе потребно је обезбедити из буџета Републике Србије.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктуирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

За спровођење Закона о музејској делатности није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије за 2021. годину јер је овим законом предвиђена његова одложена примена, шест месеци од дана ступања на снагу, тако да се очекује да ће се са применом Закона почети 2022. године. У складу са тим, у буџету Републике Србије за 2022. и 2023. годину средства ће бити планирана према реалним параметрима и у складу са обавезама које успоставља овај закон.

Нове обавезе су предвиђене члановима Закона који се односе на Музејски савет Републике Србије који се оснива при централној установи као стручно-саветодавно тело за обављање послова од интереса за развој и унапређење музејске делатности у складу са законом (чл. 36, 37, 38 и 39.); матична делатност према врсти музејске грађе и особености у вршењу музејске делатности која се спроводи на територији Републике Србије (чл. 42, 43, 44 и 45 закона) односно надлежностима музеја према територији која се спроводи на одређеном подручју у складу са административном поделом Републике Србије, уз стручну помоћ централне установе и матичних музеја (чл. 47, 48 и 49. закона).

Имајући у виду наведено, процењено је да се ради о износу од 30 милиона динара којим ће се подићи капацитет централних, матичних и територијално надлежних установа културе за спровођење поверилих послова односно матичних функција.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Делимично.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Није релевантно.

ПРИЛОГ 6:
Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Нацрт закона неће створити додатне трошкове за привреду.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Не.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Не.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Не.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција утиче на увећање друштвеног богатства на начин очувања музејске грађе као покретних културних добара и дела свеукупног културног наслеђа.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Није релевантно.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Није релевантно.

ПРИЛОГ 9:
Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Нацртом закона предвиђа се систем обављања послова централне установе, матичних и територијално надлежних музеја у мрежи музеја.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Министарство културе и информисања има потребне капацитете за спровођење законским одредбама.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктуирање постојећег држavnог органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Није потребно.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Позитивно утиче на владавину права јер обезбеђује свеобухватну заштиту музејске грађе као покретних културних добара и дела културног наслеђа, и транспарентно обављање музејске делатности.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Повећава одговорност и транспарентност рада јавне управе, установа и ималаца и држалаца културних добара.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Предвиђено је доношење подзаконских прописа у року од шест месеци од дана ступања на снагу Закона о музејској делатности.